

Nr 586

Av fru Olsson och herr Olsson, Johan, *angående familjevård av missanpassad ungdom m. fl.*

(Lika lydande med motion nr 692 i Andra kammaren)

Det är samhällets plikt att vidtaga åtgärder som medverkar till att återföra de människor, som på ett eller annat sätt är missanpassade i tillvaron, till ett normalt liv. Samhället måste ägna sig åt en effektiv kriminalpolitik, som kan få dem som kommit in på brottets bana att bli sociala medborgare, det måste se till att de barn och ungdomar, som inte får en tillfredsställande uppfostran av sina föräldrar, får en uppväxtmiljö som gör dem till goda medborgare, och det måste sörja för att de mentalsjuka efter tillfrisknandet på ett friktionsfritt sätt inpassas i samhällsgemenskapen. I denna strävan att skapa förutsättningar för dessa olika grupper av utanförstående att infogas i ett samhällsgagnande liv spelar givetvis allmänna institutioner av skilda slag en stor roll. I många fall utgör dessa säkerligen det enda alternativet.

Men det finns också andra metoder att lita till. Det är angeläget att dessa människor under anpassningstiden får tillfälle att vistas i normal miljö. Kontakten med vanliga människor torde böra tillmätas stort värde i sammanhanget. Därför är det av största vikt att man — i de fall detta är möjligt — försöker placera ut de missanpassade i enskilda hem, s. k. familjevård. Detta är en möjlighet som man redan nu använder i viss utsträckning. Emellertid bör enligt vår mening företagas en utredning som får i uppdrag att göra en allmän översyn av denna fråga. Det bör vara en utredning som tar sikte på hela fältet av missanpassade människor med tyngdpunkten lagd på de unga.

En viktig fråga som utredningen har att ta ställning till är den om ersättningen till dem som i sina hem mottager missanpassad ungdom. Enligt en till synes utbredd uppfattning skall denna ersättning vara av endast ringa omfattning. Bakom denna tanke ligger åsikten att det inte skall gå att tjäna pengar på sådan verksamhet, utan att incitamentet för denna skall vara ideella bevekelsegrunder. Detta är en tankegång som låter bestickande. Ändå kan man ställa sig skeptisk till den. Man måste räkna med att de som på här åsyftat sätt upplåter sina hem i samband därmed påföres betydande kostnader. Dessutom måste man beakta det ansvar som följer med ett engagemang av detta slag. F. ö. torde ifrågavarande ersättning få sättas

mycket högt, om det skall bli möjligt att göra förtjänster av någon större omfattning. En viss kompensation för det arbete som blir följderna måste betraktas som naturlig. Möjligheterna att få fram goda hem för familjevård kan gärna inte försämrats, om skälig ersättning utgår. Snarare torde en ersättningshöjning medverka till att minska de nu rådande svårigheterna att anskaffa sådana hem. Även om man företar en höjning till rimlig nivå torde kostnaderna bli låga jämfört med de kostnader som man måste räkna med om här åsyftat återanpassningsarbete utföres vid allmänna institutioner.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning i samråd med berörda huvudmän av familjevårdsfrågan, särskilt spörsmålet om ersättning till enskilda som i sina hem upptager här åsyftade människor, enligt i motionen angivna grunder.

Stockholm den 27 januari 1965

Elvy Olsson

Joh. A. Olsson